

Ako DUCH hory plakal od šťastia

Bol raz jeden veľmi starý les. Mohutné smreký v ňom iba ťažko odolávali jesenným vetrom, a tak sa lesníci rozhodli celý les vyrúbať a na rovnakom mieste vysadiť les nový. Do hory teda prišli veľké stroje. Traktory, nákladia-ky, za nimi lesní robotníci s motorovými pílami a nastal tam hrozný hluk. Zvieratá sa rozutekali do okolitých lesov a do-konca aj huby, dubáky či muchotrávky vyskočili zo zeme aj s koreňmi a odkotúľali sa do pokojnejších končín.

Jediný, kto sa nemohol z toho miesta, kde revali motorové píly, pohnúť, bol mohutný balvan obrastený machom – Lexa. Lexa trestajúci, Lexa pomáhajúci, Lexa spravodlivý. Bol to jednoducho obrovský kameň s múdрым srdcom – Duch

hory. Smutne sa pozeral na to, ako pod zubami motorovej pily s tichým vzdychaním umierajú košaté stromy, ale vedel, že sa tomu nedalo zabrániť. Už dávno predpovedal, že ľudia tie stromy raz popália. Vravieval im: „Tešte sa, stromy. Z vášho dreva budú vyrobené okná, stoly, skrine aj lavice. Ľudia z vás budú mať úžitok. V tom spočíva zmysel života celej prírody – prinášať úžitok. Tešte sa, stromy.“

Lenže aj tak bol pohľad na to, ako stromy padajú, ako im odtínajú konáre, ako ich traktory vlečú na jednu kopu a potom ich nakladajú na nákladiaky a odvážajú z lesa, smutný. A fuj, ako tie traktory a nákladiaky páchli! Velikánsky kameň, Duch hory Lexa nevedel pochopiť, prečo si ľudia tak strašne zasmrádzajú svoje životné prostredie.

Na niekoľko ďalších týždňov zavládlo v bývalom lese ticho.

Z toho ticha Duchovi hory Lexovi až srdce stískalo.

Vtáky sa odsťahovali ďalej, tam, kde mohli hniezdiť a spievať na konároch. Ježkovia, jašteričky

aj myšky a hraboše sa presídlili tam, kde im poskytoval tieň nádherný les. Na lúčine, kde

rástla iba burina a z nej trčali vyvrátené

korene stromov, sa nikomu nechcelo

žiť. Kameň Lexa bol z toho čoraz

smutnejší.

Jedno ráno si na ten velikánsky kameň obrastený machom sadla veverica Ivica a začala na ňom lúskať nazbierané lieskové oriešky. Odrazu začula: „Och...“ a: „Ajaj...“

„Kto to tu vzdychá? Čo si? Kde si?“ opýtala sa veverica Ivica.

„Ja nevzdychám, iba som smutný a vzdychá moje kamenné srdce,“ odvetil Lexa. „Už to tu nie je ako kedysi a ja vlastne nemám komu vládnuť. Veď toto tu nie je nijaká hora. Och...“

Veverica rozlúskla posledný oriešok a povedala: „Tak s tým musíme niečo urobiť. Poznám nášho horára, ten nám pomôže.“

„Nepomôže,“ odvetil Lexa smutným kamenným hlasom. „Tie stromy už nikdy nevrátiš na miesto. Je tu pusto, veľmi pusto...“

Lenže veverica Ivica mala iný názor. Odskákala preč a nechala tam Lexu vzdychať a ochkať.

O niekoľko minút už klopkala horárovi na okno. Horár ho otvoril, mysliac si, že veverica zasa prosíka o nejaké oriešky. No veverica Ivica spustila: „Počúvaj, horár. Dovolil si porúbať všetky stromy v hornom lese. A čo teraz? Ako to napraviš? Veď Duch hory kameň Lexa ide umrieť od žiaľu.“

Horár bol múdry človek. Tomu, čo veverica vravela, síce nerozumel, lebo reči veveričiek nerozumie nijaký človek, ale z jej pohľadu a podľa toho, ako veverica Ivica rozkladala prednými labkami, pochopil, o čo ide, a napokon povedal:

„Veverica Ivica, kameň Lexa môže byť pokojný. Už zajtra prídu do bývalého lesa dievčatá z lesníckej školy a začnú sadiť nové, mladé stromy. Len musí mať trpezlivosť. O pár rokov bude na tom mieste zasa krásny zdravý les.“

Keď sa veverica Ivica vrátila k Lexovi a povedala mu, čo sa dozvedela, veľký Duch hory prestal vzdychať. Veď trpezlivý on veru je. Stojí na jednom mieste desaťtisíc rokov a prežil už život toľkých stromov, že sa to ani porátať nedá.

„No vidíš, Lexa. Tak vydrž, zasa tu bude krásny les a vrátia sa sem vtáky a myšky, jašterice aj ježkovia,“ utešovala kameň so smutným srdcom Ivica. Pre istotu ostala v zelenom machu na ňom nocovať, aby Lexovi nebolo smutno, než prídu dievčatá z lesníckej školy. Pretože keď je niekto sám, môže mu byť smutno, ale keď sú dvaja a so smútkom sa podelia, smútok ako zázrakom zmizne.

Ráno traktor naozaj priviezol veľa veselých dievčat a ešte viac sadeničiek stromov. Horár ukázal dievča-

tám, kde majú urobiť rýľom jamky, kam zasadiť stromčeky a ako ich polievať z pripravených vedier vodou. Potom zašiel do poľa poučiť zajace a srnky, aby tie mladé stromčeky v zime neobhrýzali. A keďže zajace a srny sú nepoučiteľné, ešte sa vrátil k dievčatám a dal im bal vlnitého plotu, ktorým mali každý mladý stromček obaliť, aby mu zvieratá neublížili, kým bude ešte mladý.

Duch hory Lexa iba tíško sledoval, čo sa okolo neho deje, a počúval dievčatá, ako sadia stromčeky a spievajú si:

„Za horou je hora
a v tej hore les,
môj milý ma pobožkať chcel,
nevedel, že dnes
nemám naňho ani chvíľu.
Do večera nevidím,
bozkaj ma, až hviezdy vyjdú,
dovtedy ja zasadím
ešte dnes,
môj milý,
celý les.“

Veverica Ivica prehopsala na ten veľikánsky kameň obrastený machom, započúvala sa a riekla: „Tak čo, Duch hory Lexa, už si spokojný?“ Odrazu nastražila uši ešte lepšie a čo to? Veď ten obrovský a ťažký kamenný Lexa fňuká...

„Hej, Lexa, prečo rumázgaš?“ opýtala sa ho Ivica.

„Ja nerumázgam, ja plačem... Plačem od šťastia. Tie dievčatá tak pekne spievajú a sadia stromčeky. Ešteže sú ľudia takí dobrí a múdri.“

Vevericu Ivicu Lexa tak dojal, že si musela labkou utrieť slzu. Sedela na obrovskom kameni, na veľkom Duchovi hory a obaja počúvali, ako sa dievčatá smejú, sadia stromčeky, potom ich polievajú a obaľujú, aby im zvieratká v zime neublížili, a bolo im dobre. A dievčatá, tie si stále spievali:

„Za horou je hora
a v tej hore les,
môj milý ma pobožkať chcel,
nevedel, že dnes
nemám naňho ani chvíľu.
Do večera nevidím,
bozkaj ma, až hviezdy vyjdú,
dovtedy ja zasadím
ešte dnes,
môj milý,
celý les.“

Ako trpaslík Pípko pomohol všetkým ľuďom

Každý má doma veľa elektrických zásuviek, do ktorých sa zapájajú chladničky a práčky, rádiá a televízory, sušiče vlasov i holiace strojčky, počítače aj nabíjačky telefónov. V každej domácnosti je v tých elektrických zásuvkách elektrina a to je čosi, čo sa veľmi ťažko opisuje. Nevidno to, je to plné wattov, voltov, ohmov i ampérov. To sú také záhadné vlastnosti elektriny, ktorým rozumejú iba elektrotechnickí inžinieri. Lenže niečomu nerozumejú ani oni. Málokto totiž vie, že v tých elektrických zásuvkách v každej domácnosti žijú tajomní maličkí trpaslíci – elektrolíni. Volajú sa Bibino, Trilino, Fifino a Dilino a ten najmladší a najmenší elektrolín sa volá Pípko. Elektro-

